

Palankos aplinkybės šalies darbo rinkoje didino gyventojų užimtumą ir augino darbuotojų poreikį visuose ūkio sektoriuose. Tai atsispindi ir Užimtumo tarnybos registre – net 30 proc. mažiau darbo neturinčių žmonių nei pernai. Nuosekliai mažėja ir klientų su negalia skaičius – jų 3,9 tūkst. mažiau nei prieš metus ir darbo ieško 12,2 tūkst.

Kas antras negalią turintis – vyresnis nei 54 metų amžiaus. Apie trečdalis neturi profesinio pasirengimo – tai yra nėra įgiję aukštojo, aukštesniojo ar profesinio išsilavinimo. Vyrų su negalia vyrai sudaro didesnę dalį – 52,9 proc.

„Sparčiau mažėjo mažesnę negalią (45-55 proc. darbingumą) turinčių asmenų nedarbas – liepą jų Užimtumo tarnyboje registruota mažiau nei pandemijos pradžioje. Visgi didesnę negalią turinčių asmenų skaičius mažėja lėčiau ir dar nepasiekė priešpandeminio lygio“, – teigė Užimtumo tarnybos Stebėsenos ir analizės skyriaus vedėja Jurgita Zemblytė.

Negalią turinčių asmenų sumažėjo visose amžiaus grupėse. Didžiausias mažėjimas fiksuotas tarp

30-49 m. asmenų – jų skaičius per metus smuko 29,7 proc. Mažiausiai – tarp jaunimo iki 29 m. ir 55+ asmenų. Skirtingo išsilavinimo grupėse labiausiai – 27,6 proc. per metus susitraukė nekvalifikuotų asmenų skaičius Tuo tarpu aukštąjį išsilavinimą turinčių asmenų skaičius mažėja lėčiau – 19,7 proc.

Nekvalifikuoto darbo ieško trys penktadaliai (60 proc.) asmenų su negalia. Specialisto ar įstaigų tarnautojo darbo pageidautų septintadalis (14,1 proc.), tiek pat domintų kvalifikuoto darbininko pozicija (14,5 proc.). Dešimtadalis ieško paslaugų darbuotojo ar pardavėjo darbo. Moterys daugiausiai domisi pagalbinės darbininkės, valytojos, budėtojos ar pardavėjos darbu. Vyrų – pagalbinio darbininko, sargo, lengvojo automobilio vairuotojo, apsaugos darbuotojo ar aplinkos tvarkytojo darbo.

J. Zemblytės teigimu, riboto darbingumo dėl negalios asmenų grįžimo į darbo rinką greitį ir sklandumą sąlygoja ir darbo rinkos ypatumai, ir asmeninės darbo ieškančių savybės.

Pirmąjį pusmetį užimtumas suteiktas 5,7 tūkst. klientų su negalia – tai 3 proc. mažiau nei per tą patį laikotarpį užsiregistravo darbo neturinčių asmenų.

Užimtumo tarnybos duomenimis, asmenys su negalia dažniau nei šalies vidurkis pradeda dirbti pagal terminuotas sutartis. Pirmąjį pusmetį terminuotam laikotarpiui įsidarbino 14,4 proc. – kas septintas, pradėjęs dirbti po registracijos Užimtumo tarnyboje (šalies vidurkis –

10,8 proc.).

Grižtantiems į darbo rinką asmenims su negalia mažiau patraukti veiklos pagal verslo liudijimus forma, t. y. po nedarbo savarankišką veiklą pagal verslo liudijimus asmenys su negalia renkasi rečiau nei šalies vidurkis. Šią užimtumo formą rinkosi 17,1 proc. asmenų su negalia, pirmąjį pusmetį grįžusių į darbo rinką, tuo tarpu vidurkis šalyje – 29,9 proc.

Negalią turinčių asmenų integracijoje į darbo rinką reikšmingą vaidmenį vaidina remiamas užimtumas. Pirmąjį pusmetį ketvirtadalis į darbo rinką sugrįžusių tokių asmenų pasinaudojo Užimtumo tarnybos administruojamomis aktyvios darbo rinkos politikos priemonėmis. Iš jų – 0,8 tūkst. įsitraukė į remiamo įdarbinimo priemones, 0,3 tūkst. pasinaudojo parama mokymuisi, 0,1 tūkst. suteikta parama darbo vietoms steigti, 0,3 tūkst. – parama judumui.

Lietuvoje iš daugiau kaip 147 tūkst. darbingo amžiaus žmonių, turinčių negalią, dirba tik trečdalis. Šalyje yra daugiau kaip 200 tūkst. žmonių su negalia.

